

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Légmán Imre ügyvéd (címe) és dr. Kosza Yvette ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Simits Iván ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 24. napján meghozott, 33.P.24.481/2006/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. és 17., az alperes részéről 14.. sorszám alatt, a 33.P.24.481/2006/26. számú kiegészítő ítélete ellen az alperes részéről 29., a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, azzal hogy az alperest a felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítés összege után 2005. június 25. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére is kötelezi.

Kötelezi a felperest 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 48.000 (negyvennyolcezer) forint másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 156.000 (százötvenhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az általa kiadott ... című lap ...-i számában és annak internetes kiadásában hozzájárulása nélkül jelentette meg az őt bilincsben ábrázoló fényképet „...” című cikk mellett, és ezzel visszaélt a képmásával, és megsértette becsületét. A jogsértés miatt arra kérte az alperest kötelezni, hogy a sérelmes helyzetet oly módon szüntesse meg, hogy a fotót vegye le az internetről és állítsa helyre a jogsértést megelőző állapotot. Ezen túlmenően kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a

jogsértés abbahagyására és tiltsa el a további jogsértéstől, marasztalja 3 millió forint nem vagyoni kártérítés megfizetésében, továbbá 3 millió forint közérdekű bírságot szabjon ki az alperesre. Elégtételadás közzétételére is kérte kötelezni az alperest mind az internetes oldalon, mind a nyomtatott lapban.

Az alperes a kereset elutasítását kérte ellenkérelmében. Előadta, hogy a fotó a felperes őrizetbe vételével kapcsolatos írás illusztrációjaként jelent meg. Hivatkozott arra, hogy a felperes politikai közszereplő, ezen működésével kapcsolatban került sor az őrizetbe vételére, a büntetőeljárás megindítására, így a felperes hozzájárulása nélkül is jogosult volt a közzétételre. A felperes nem vagyoni kártérítési igényét eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy ...-i számában az általa kiadott ... című lap és internetes kiadása „...” című írásának illusztrációjaként a felperesről hozzájárulása nélkül közölt, őt az ellene folyamatban volt/lévő eljárásban bilincsbe verten ábrázoló felvételt. Az alperest a felvétel jövőbeni felhasználásától eltiltotta és kötelezte, hogy távolítsa el a jogsértő felvételt lapja interneten megjelenő kiadásából és az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül közölje az ítélet rendelkező részét a fenti írás megjelenésével azonos módon és helyen - lapja elektronikus és nyomtatott verziójában is -, továbbá fizessen meg a felperesnek 300.000 forint kártérítést. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 120.000 forint eljárási illetéket. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 60.000 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. § (1) bekezdésében és a Ptk. 80. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat és a bizonyítási eljárásra vonatkozó Pp. 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szabályokat. Megállapította, hogy a keresettel érintett alperesi cikk illusztrációjaként közölt felvételen a felperes egyértelműen felismerhető és az olvasók által beazonosítható volt. Rámutatott, hogy alperes a felperes hozzájárulása hiányában jogellenesen használta fel a képet annak ellenére, hogy nyilvános eljárás során, nyilvános helyszínen, a felperes közszereplői minőségében megvalósított cselekmények miatt folytatott büntetőeljárásban készült képről van szó. A felperesnek mint egykori ...nak közszereplőként elkövetett cselekmények miatti büntetőjogi felelősségre vonása ugyanis kétségtelenül közérdeklődésre számot tartó esemény, azonban nem tekinthető olyan közszereplésnek, amelynek során a felperes nem tilthatja meg, hogy róla kép készüljön. Kiemelte, hogy a felperes a büntetőeljárás tartama alatt nem közszereplő, hanem egy közszereplőként megvalósított cselekmények miatt felelősségre vont magánszemély, ezért 2001-ben joggal tilthatta meg a képek elkészítését és közreadását, így a korábbi eseményről tudósító, múltidéző alperesi cikk illusztrációjaként történő ismételt felhasználás is jogsértő. Erre tekintettel a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét, a b) pont szerint eltiltotta az alperest a felvétel további felhasználásától, a c) pontnak megfelelően elégtételként közzétenni rendelte az ítélet rendelkező részét mind a

nyomtatott, mind az elektronikus sajtóban és a d) pont alapján rendelkezett a jogsértő állapot megszüntetéséről, ami a jogsértő képnek az internetről való eltávolítását jelenti.

A nem vagyoni kártérítés körében a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésére hivatkozással mérlegelte, hogy a felperes sem sikertelen álláskeresőnek igazolására nem terjesztett elő bizonyítási indítványt, sem konkrét, őt ért inzultusokra nem hivatkozott, ezért az előbbi körülményt és a felperes által hivatkozott kényelmetlen élethelyzeteket nem tekintette bizonyítottnak. Rámutatott, hogy ezek köztudomású tényként sem voltak értékelhetők, mivel a felperes társadalmi megítélését nem elsősorban az alperesi kép, hanem a büntetőeljárásban időközben meghozott elsőfokú, nem jogerős ítélet határozhatja meg. Utalt továbbá arra, hogy 2001-ben ugyan, de más sajtóorgánumban is megjelentek a felperest bilincsben ábrázoló képek. A kártérítés mértékének meghatározásánál ezért azt értékelte nagyobb tárgyi súllyal, hogy 2001-ben a felperes kifejezett tiltakozása ellenére készült a kép, 2005-ben pedig úgy került közlésre, hogy a büntetőeljárásról tudósító alperesi lapnál tudhatta a szerkesztőség, hogy a felperes nem járult hozzá képmása nyilvánosságra hozatalához. Mivel a felperes a kárigény után nem kért kamatot, arról a Pp. 215. §-ára utalással nem rendelkezett.

A Ptk. 84. § (2) bekezdésére hivatkozással a felperes közérdekű bírság megfizetése iránti igényét elutasította és rámutatott, hogy a felperes aránytalanul nagy kárigényt terjesztett elő és annak megalapozásaként olyan jogi tényekre hivatkozott, amelyeket nem bizonyított, így nem merülhet fel, hogy az általa elszenvedett jogsérelem nem áll arányban az alperes által fizetendő kártérítés összegével. Az alperesi védekezéssel egyetértve utalt arra is, hogy a közérdekű bírság represszív jellege idegen a Ptk. jelenlegi személyiségi jogi és kártérítési rendszerétől.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint rendelkezett, figyelemmel arra, hogy a felperes a megállapítási igény, az objektív szankciók és a kárigény egytizede vonatkozásában lett pernyertes.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében a nem vagyoni kártérítés, a közérdekű bírság és a perköltség vonatkozásában az elsőfokú ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte az alperesi cselekmény súlyát és annak következményeit. Rámutatott, hogy az alperes a cikk megjelentetésével és annak internetes közzétételével a közvélemény felé 2005-től folyamatosan a bűnösségét sulykolta, ami nyilvánvalóan negatívan hatott magánéletére, megítélésére és munkavállalására. Előadta, hogy érezhetően a cikk megjelenését követően nem kapott sehol sem állást és ennek igazolására csatolta a ... 2006. december 2-án, valamint a ... 2007. július 9-én megjelent cikkét, amelyek megítélése szerint köztudomású tényé tették, hogy munkanélküli. Kiemelte, hogy az elsőfokú büntetőítélet 2005. nyaratól 2006. őszéig nem lehetett kihatással álláskeresőre, hiszen az csak 2006. októberében született meg és a vádak nagy

része alól egyébként is felmentették, az ügyészi vádindítványnál jóval rövidebb tartamú büntetés végrehajtását pedig próbaidőre felfüggesztették.

Az elsőfokú ítélet indokolásával ellentétben más sajtóorgánumban megjelent képeit nem azért tartotta kevésbé sérelmesnek, mert azokon arca nem volt látható, hanem azért, mert azokat 2001-ben, a büntetőeljárás kezdetekor, előzetes letartóztatása időszakában publikálták egy-egy alkalommal, nem pedig - ahogy az alperes tette - folytatólagosan és évekkel később.

Álláspontja szerint az alperesi magatartás és nem vagyoni kára között az okozati összefüggés egyértelműen megállapítható és rámutatott, hogy a nem vagyoni kártérítésként kért 3.000.000 forint csak töredéke az alperesi cikk miatt elmaradt elmúlt kétévi jövedelmének, kártérítési igénye eltúlzottnak nem tekinthető és a közérdekű bírság kiszabása is indokolt.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a Ptk. rendelkezéseiből kitűnően a képmás védelméhez fűződő jog nem abszolút jellegű, annak korlátját jelentik a Ptk. 80. § (2) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezések. A 10/1986. (IX. 1.) IM-BM együttes rendelet 6. §-ára hivatkozással rámutatott, hogy a perbeli esetben a nyomozóhatóság értesítette arról a sajtószerveket, hogy a felperest mikor vezetik elő bilincsben a büntetőeljárás során tartott tárgyalásra, így ráutaló magatartással engedélyezte, hogy a felperesről - akár tiltakozása ellenére is - fényképfelvétel készüljön. Hangsúlyozta, hogy képmás készítéshez való hozzájárulásnak nincs alaki feltétele, a hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható. Kiemelte, hogy a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi joga a Ptk. 80 § (2) és (3) bekezdése alapján egyaránt korlátozható, ugyanis a felperes egyrészt közszereplő, másrészt büntetőeljárás alatt álló személy. A büntetőeljárás súlyos bűncselekmények miatt indult és a felperes közszereplő voltára tekintettel megállapítható a nyomós közérdek fennállása is.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint a felperes a büntetőeljárás tartama alatt magánszemélynek minősül és rámutatott, hogy a felperes saját akarat elhatározásából lett közszereplő és a felelősségre vonásának alapját képező cselekményeket is közszereplőként valósította meg. Álláspontja szerint az a körülmény, hogy a felperest mint közszereplőt őrizetbe vették és letartóztatták, nem teszi a felperest magánszeméllyé, ugyanis a felperes nem önként vonult vissza a közéletből, letartóztatása nyilvánvalóan akarata ellenére történt.

Hivatkozott a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra és kifejtette, hogy a közszereplés vállalása magában hordozza azt a lehetőséget is, hogy esetleges büntetőjogi felelősségre vonás esetén a közszereplőt nem illetik meg ugyanazok a személyiségi jogok, mint a magánszemélyeket. Hangsúlyozta, hogy a közszereplő „negatív” cselekedetei is a közszereplés részét képezik, és példaként hozta fel, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjának elfogadása esetén ugyanis nem lehetne beszámolni a XX. század jelentős és kiemelkedő közszereplőinek különböző, igen súlyos negatív cselekedeteiről sem.

A kártérítés körében rámutatott, hogy a felperes nem igazolta nem vagyoni hátrány bekövetkezését, önmagában pedig nem alapoz meg kártérítést az a tény, hogy a felperes tiltakozott a fényképfelvétel nyilvánosságra hozatala ellen.

A felperes alperesi fellebbezésre előterjesztett ellenkérelmében kifejtette, hogy az alperes fellebbezésének indokolása nemcsak téves, valamint ellentétes a jogszabályokkal és a joggyakorlattal, hanem emberi méltóságát is sérti azzal, hogy háborús bűnökkel vádolt történelmi személyekkel állítja párhuzamba.

Rámutatott, hogy jogsértő az alperes azon hivatkozása, miszerint a fényképfelvétel a nyomozóhatóság ráutaló magatartásával megadott engedély alapján készült, mivel egyrészt az 1978. évi 2. tvr. 2. §-a szerint csak felkutatás vagy körözés céljából adhat a hatóság engedélyt, másrészt a 10/1986. (IX. 1.) IM-BM együttes rendelet 6. §-a alapján is szükséges a terhelt hozzájárulása a felvétel nyilvánosságra hozatalához, harmadrészt - figyelemmel arra, hogy a nyomozást ügyében az ügyészség folytatta - az 1/2001. (ÜK. 3.) LÜ utasítás szerint a sajtó nem kaphatott az ügyészségtől engedélyt a fénykép elkészítésére és közzétételére.

Kifejtette, hogy egy bírósági eljárásban történő részvétel nem minősülhet közszereplésnek, mivel ez súlyosan veszélyeztetné a bíróságok függetlenségét és pártatlanságát. A sajtó részéről adott tájékoztatás nem lehet öncélú, esetében azonban az alperes 2005. június 23. napjától folyamatos lejárató propagandát folytatott azt az üzenetet közölve az olvasókkal, hogy a felperes jelenleg is „bilincsben és pórázon” van, holott előzetes letartóztatását köztudomásúan már 2001. október 4. napján megszüntették. Az alperes ezzel álláspontja szerint megsértette az ártatlanság vélelmének alapelvét és az objektív tájékoztatás követelményét. Ellenkérelméhez csatolt egy úgynevezett honlap-optimalizálási segédletet annak igazolására, miszerint az alperes szakemberinek egyértelmű, hogy milyen paraméterekkel kell egy honlapnak rendelkeznie ahhoz, hogy a kereső programok a perbeli cikket találati listájukban priorizált helyen jelenítsék meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a nem vagyoni kártérítés körében értékelni kellett volna azt is, hogy az alperesi cikk a kereső programok találati listájának első helyén szerepel.

Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának tájékoztatójára, amely szerint a nem vagyoni kártérítés nem polgári jogi kárkötelem, hanem személyiségvédelmi eszköz. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdésével szemben nem vette figyelembe, hogy előzetes letartóztatását 2001. október 4-én megszüntették. Utalt arra, hogy a még most is folyamatosan elérhető fényképfelvétel miatt nemcsak személyesen ő, hanem közvetlen családtagjai is - édesanyja, gyermeke, felesége - folyamatos atrocitásoknak vannak kitéve, életükük beszűkült, társadalmi életük lényegében megszűnt, felesége pedig a fénykép ismételt megjelenése miatt nem tud elhelyezkedni. Mivel az alperesi cikk megjelenéséig nem volt kirekesztett és nem képezte szóbeszéd tárgyát, egyértelmű, hogy az alperesi magatartással okozati összefüggésben állnak az őt ért hátrányok. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság azt sem értékelte kellő súllyal, hogy az alperest többször felszólította a jogsértő magatartás abbahagyására.

Az alperesi fellebbezésre tekintettel kifejtette, hogy annak ellenére nem talál állást, hogy mások véleménye szerint az ország egyik legjobb makroközgazdásza és utalt

arra, hogy nem állást akart az ...-tól, hanem segítséget kért az alperesi jogsértés megszüntetéséhez. Kiemelte, hogy az alperesi magatartás lehetséges fizikai atrocitásoknak is kiszolgáltatta,

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, hogy nem áll fenn okozati összefüggés a fénykép nyilvánosságra hozatala és a felperes elhelyezkedési problémái között, mivel a fénykép közzététele nélkül is széles körben ismertté vált, hogy a felperessel szemben büntetőeljárás van folyamatban. E körben értelmetlennek tartotta a felperes azon hivatkozását, hogy a fénykép nyilvánosságra hozatala miatt nem alkalmazta az ..., ugyanis ez a hazai társadalmi viszonyokra és közállapotokra figyelemmel minden reális alapot nélkülöz. Kiemelte, hogy nemcsak a ... online oldala tartalmaz a felperest bilincsben ábrázoló képet, hanem bármelyik másik sajtószerv oldaláról is előhívhatók a 2001-ben közzétett képek.

Hivatkozott arra is, hogy a bírói gyakorlat nem alkalmazza személyiségi jogi perekben a közérdekű bírság intézményét, mivel az a polgári jogtól idegen szankció és hiányzik alkalmazásának jogszabályi háttere is.

A Fővárosi Ítéltábla 2008. február 12-én kelt 2.Pf.21.369/2007/8. számú végzésével felhívta az elsőfokú bíróságot az elsőfokú ítélet kiegészítésére, és a fellebbezési tárgyalást felfüggesztette az elsőfokú ítélet kiegészítése tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedéséig illetve az ellene bejelentett fellebbezés felterjesztéséig.

A végzés indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem foglalkozott a felperes becsület védelméhez fűződő személyiségi jogának megsértése miatt előterjesztett kereseti kérelmével, ezért ebben a körben az elsőfokú ítélet kiegészítése vált szükségessé a Pp. 213. § (1) bekezdése és a Pp. 225. §-a szerint, így annak elintézéséig a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 248. §-ának megfelelően felfüggesztette az előtte folyó eljárást.

A felperes az ítélet kiegészítése iránt folyamatban volt eljárásban bejelentette, hogy a nem vagyoni kártérítés összege után 2005. június 25-től kéri késedelmi kamat megfizetésére is kötelezni az alperest.

Az elsőfokú bíróság 33.P.24.481/2006/26. számú kiegészítő ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő jogát azzal, hogy az általa kiadott ... című lap ...-i számában és annak internetes kiadásában „...” című írása illusztrációjaként a felperesről az ellene folyó büntetőeljárásban készült, őt bilincsbe verten ábrázoló fényképet közölt. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A kiegészítő ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a képmás elkészítésével és nyilvánosságra hozatalával megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát, ezen túlmenően megsértette a felperes önrendelkezéshez fűződő jogát, azaz emberi méltóságát is. Megállapította, hogy a kép a felperest bilincsbe verve ábrázolja, amelynek hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatala alkalmas arra, hogy a felperest mint

embert méltóságában megsértse. Értékelte azt is, hogy a kép a felperes előzetes letartóztatását követően évekkel később került a nyilvánosság elé.

A becsületsértés megállapítására vonatkozó kereseti kérelmet alaptalannak ítélte, mert a képmás a valóságot hűen ábrázolja.

Kifejtette, hogy nem volt megállapítható az, hogy a kép megjelentetésének célja a felperes lejáratása, megalázása, az eljárás befolyásolása lett volna.

A kártérítés tekintetében visszautalt a 13. sorszámú ítélet indokolására, a megállapított kártérítés összegét az elszenvedett sérelemmel arányban állónak ítélte.

A kiegészítő ítélet ellen mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

Az alperes fellebbezésében annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az írás nem a felperes ellen indult büntetőeljárásról szóló bírósági tudósítás, így nem róható az alperes terhére, hogy akkor jelent meg a cikk, amikor a felperes előzetes letartóztatása már megszűnt.

Hivatkozott arra, hogy a letartóztatás hírértékkel írt, a fényképfelvétel pedig a valóságot ábrázolja.

A felperesnek, mint közszereplőnek számolnia kellett azzal, hogy ha egy büntetőeljárás alanyává válik, abban az esetben a sajtó foglalkozni fog személyével.

Álláspontja szerint a felperes emberi méltóságát nem a valóságot hűen ábrázoló fénykép sérti, hanem az a tény, hogy a nyomozó hatóság vele szemben a kényszerintézkedést elrendelte.

A felperes fellebbezése a becsület védelméhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítására és a 3 millió forint nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére irányult.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki a 2008. szeptember 16-án kelt előkészítő iratában foglalt, a becsület megsértésével kapcsolatos és a nem vagyoni kártérítés összegére vonatkozó álláspontjára. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tanácsváltozás folytán ismertette az ügyet, ezért a tárgyalást ismét meg kellett nyitnia, ezért a kamatokra kiterjesztett keresetet érdemben kellett volna elbírálnia.

Kifejtette, hogy az alperes jogellenes magatartása nemcsak a személyhez fűződő jogát sértette meg, hanem az objektív tájékoztatás követelményét is.

Előadta, hogy a megalázó helyzetben elkészített fényképfelvétel ismételt és azóta állandó megjelenésének biztosításával nem csupán felróható magatartást tanúsított az alperes, hanem egyenes szándékkal elkövetett cselekményt.

Tévesnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a fénykép elérhetőségét és hozzáférhetőségét a nem vagyoni kártérítés körében.

Nem vette figyelembe, hogy a felperes előzetes letartóztatását 2001. október 4-én megszüntették. Nem értékelte, hogy az alperesi magatartás milyen negatív hatást váltott ki a felperes és családja körében. Az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal azt sem, hogy az alperest a jogsértő magatartás abbahagyására többször felszólította.

Álláspontja szerint az alperes jogsértő és folyamatos magatartása a felperes lejárátását célozta, és ezzel jelentős kárt okozott a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a tényállást, arra alapított érdemi döntése is helytálló, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta, annak indokai alapján.

A Fővárosi Ítéltábla a következőkre alapította döntését.

Az Alkotmány 54. § (1) bekezdése kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van az emberi méltósághoz, amelytől senkit nem lehet önkényesen megfosztani. Az 59. § (1) bekezdése szerint mindenkit megillet a jóhírnévhez való jog.

A Ptk. 76. §-a ezzel összhangban úgy rendelkezik, hogy a személyhez fűződő jog sérelmét jelenti különösen - többek között - a becsület és az emberi méltóság megsértése. A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A Ptk. 80. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával kapcsolatos bármiféle visszaélés. A (2) bekezdés szerint képmás nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges. A (3) bekezdés alapján az eltűnt valamint a súlyos bűncselekmény miatt büntetőeljárás alatt álló személyről készült képmást nyomós közérdekből vagy méltánylást érdemlő magánérdekből a hatóság engedélyével szabad felhasználni.

Képmás közzétételével kapcsolatos sérelem esetén mindig az adott nyilvánosságra hozatal, megjelentetés körülményeit kell vizsgálat tárgyává tenni.

A felperes valóban politikai közszereplő volt a fénykép elkészítésének időpontjában, és aki közéleti jellegű nyilvános tevékenységet végez, kilép a magánélet köréből, ezért számolnia kell azzal, hogy közszereplésével összefüggésben képmását nyilvánosságra hozzák.

Azonban a bírói gyakorlat egységes abban, hogy bűnügyi tudósítás illusztrációjaként még a közszereplést vállaló személy képmása sem hozható engedély nélkül nyilvánosságra, mivel a büntetőeljárás hatálya alatt állás nem közszereplés (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.25.366/2001/6., Pfv.IV.20.065/2007/5.).

Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a felperes ellen lefolytatott büntetőeljárás, a vele szemben foganatosított kényszerintézkedés, a bilincs alkalmazása nem közszereplőként, hanem magánszemélyként érintette a felperest, így az alperes kizárólag a felperes hozzájárulásával készíthetett és hozhatott nyilvánosságra jogszerűen olyan fotót, amelyen a felperes ebben a helyzetben látható. Olyan nyomós közérdek vagy különös méltánylást érdemlő magánérdek nem merült fel a felperes esetében, ami a Ptk. 80. § (2) bekezdésének megfelelően megalapozta volna képmása közzétételét.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes hozzájárult a kép készítéséhez és megjelentetéséhez. Ezt azonban az alperes a perben nem bizonyította. Mivel a hozzájárulás hiányában történt közzététel jogellenesnek minősül, helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a felperes emberi méltóságának megsértését is a Ptk. 76. §-a alapján, tekintettel a felperest ábrázoló és hozzájárulása nélkül megjelentetett kép megalázó jellegére, ábrázolásmódjára, ugyanakkor alappal utasította el a felperes becsület megsértésének megállapításra irányuló keresetét, ugyanis az megfelelt a valóságnak, hogy a felperes büntető eljárás hatálya alatt áll, amelynek során kényszerintézkedést alkalmaztak vele szemben.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az objektív jogkövetkezmények alkalmazása [Ptk. 84. § (1) bekezdésének b)-d] pontja) tekintetében is, ezen belül helytállóan határozta meg a Ptk. 84. § (1) bekezdésének d) pontja alapján a perbeli képnek az internetről való eltávolítása kötelezettségét.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján kártérítés címén a károsultat ért nem vagyoni hátrányt is meg kell téríteni. Így a személyhez fűződő jogok megsértése esetén a sérelmet szenvedett fél az általános szabályok szerint igényelhet nem vagyoni kártérítést. Ennek során a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően bizonyítania kell, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány érte.

A nem vagyoni kár lényegében az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének a kedvezőtlen irányú változáshoz, tehát ahhoz kell igazodnia, hogy a jogsértés mennyiben hatott ki az adott személy társadalmi megítélésére.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes jogellenes magatartásával a köztudomás szerint is [Pp. 163. § (3) bekezdése] tekintélyvesztésben megnyilvánuló nem vagyoni hátrányt okozott a felperes számára, amelynek kárpótlására szolgáló összeget az elsőfokú bíróság helyes mérlegeléssel állapította meg, annak megváltoztatására okot adó körülmény nem merült fel.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a sajtószervek tudósításai folytán széles körben ismertté vált a felperessel szemben lefolytatott büntetőeljárás, nyilvánvaló módon a felperes megítélésének hátrányos megváltozását elsősorban ennek ténye váltotta ki. A felperes magánéleti körülményeire, elhelyezkedési nehézségére történő hivatkozása tekintetében nem nyert bizonyítást az alperesi magatartás és az

előadott hátrányok közötti releváns okozati összefüggés. Ugyanakkor értékelni kellett az internetes közlés folyamatosságát és azt, hogy a kép megjelentetésekor a felperes már nem volt előzetes letartóztatásban. A felperes a perbeli képmás megjelenésével okozati összefüggésben a köztudomású tényeken túlmenően nem bizonyította, hogy konkrétan ez az ábrázolás váltott ki olyan hatást, ami az általa igényelt 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megítélését indokolná.

A felperes a fellebbezési eljárásban jelentette be igényét a nem vagyoni kártérítés összege után a késedelmi kamatra is. Mivel ez nem tekinthető meg nem engedett keresetfelemelésnek, a Fővárosi Ítéltábla a Ptk. 301. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte az alperest a késedelmi kamat megfizetésére is.

Helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a közérdekű bírság kiszabása iránti felperesi indítványt, mivel a felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem érte el a keresetben érvényesített összegszerűséget, így a Ptk. 84. § (2) bekezdésének törvényi feltételei nem állnak fenn. Egyetértett azzal is a Fővárosi Ítéltábla, hogy a közérdekű bírság intézménye nem egyeztethető össze a Ptk. személyiségi jogi szabályozásával.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott. A fellebbezési illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, a fellebbezési költségről a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2009. február 26.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. . Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő